

Keeleressursid Internetis

DTI6001.DT Õppimine kõrgkoolis

05.11.2021

Loengu ülesehitus

1. Keelematerjalid
2. Sõnaraamatud
3. Automaattõlge
4. Muud keeleressursid

1. Keelematerjalid

Korrektne keelekasutus

Keelekorpused

Korrektne keelekasutus

Keelenõuanne

- Leht asub [siin](#).
- Hulgaliselt linke teistele keeleressurssidele
- Võimalik küsida keeleabi ja leida vastuseid levinud küsimustele
- Testid keeleoskuse kontrollimiseks

Eesti Keele Instituut
keelenõuanne

Avaleht Küsi meilt teel Otsi meie veebist Keel

Keelenõuvakk

ÕIGEKIRJUTUS
eesti omasõnade õigekirjutus ja õige vorm
võrdsõnade õigekirjutus
eesti nimede õigekirjutus
võõrnimede õigekirjutus
muud õigekirjutusküsimused
suur ja väike algustäht
suur ja väike algustäht asutusenimetustes
lühendamise, kirjajahemargid lühendites
numbrite kirjutamine
nimede ja sõnade umberkirjutus teistest tähestikest

LIITSÕNAD JA SÕNAÜHENDID
omastavaline liitumine
nimetavaline liitumine
s-tüveline liitumine
muus käändes või lühituveline täiend sõna
sõnade järjekord liitsõnas või liitkeelendis
omastavaline täiend
omastavaline täiend
sõnaühend või liitsõna?

KOKKU- JA LAHKUKIRJUTAMINE
kahe või enama nimisõna kokku- ja lahkukirjutamine
muu sõnaligi ja nimisõna kokku- ja lahkukirjutamine
kokku- ja lahkukirjutamine (põhisõnaks emadussõna)
kokku- ja lahkukirjutamine (põhisõnaks arvsõna)
kokku- ja lahkukirjutamine (põhisõnaks tegusõna)
kokku- ja lahkukirjutamine (põhisõnaks muutumatu sõna)

TULETISED
nimisõnaliide
omadussõnaliide
tegusõnaliide
määrsõnaliide

- OS 2018
- OSi uuend sõnad
- Eesti õigekeelsuskäsiraamat
- OSi keele käsiraamat
- Kohanimeandmebaas
- Isikunimeandmebaas
- Eurokeelehoole
- Keelenõuanne soovitab 2
- Keelenõuanne soovitab 3
- Keelenõuanne soovitab 4
- Keelenõuanne soovitab 5
- Vaikesed tarbetekstid
- Emakeele Selti keeletoimikond
- Seletav sõnaraamat
- Ametliku soovitusõnastik
- Võrdsõnade leksikon
- E-keelenõu
- Muid kasulikke linke

Kuvatõmmis EKI keelenõuande lehekülje keelenõuvaka alamlehest

Korrektne keelekasutus

Eesti keele käsiraamat 2007

- ❑ Veebiversioon asub [siin](#).
- ❑ Ülevaade eesti kirjakeele grammatikast ja sõnavarast.
- ❑ Üldkasutatavad [lühendid](#)

SISSEJUHATUS

ORTOGRAAFIA

- [Kiri ja tähestik](#)
- [Kirjaviis](#)
- [Ortograafia mõiste](#)
- [Ortograafia põhimõtted](#)
- [HÄÄLIKUD JA FONEEMID](#)
- [TÄHEORTOGRAAFIA](#)
- [ALGUSTÄHEORTOGRAAFIA](#)
- [KOKKU- JA LAHKUKIRJUTAMINE](#)
- [LÜHENDAMINE](#)
- [NUMBRITE KIRJUTAMINE](#)
- [KIRJAVAHEMÄRGID](#)
- [Kirjandust ortograafia kohta](#)

MORFOLOOGIA

SÕNAMOODUSTUS

SÜNTAKS

LEKSIKOLOOGIA

Kuvatõmmis "Eesti keele käsiraamatu" sisukorrast

Keelekorpused

KORP

- Leht asub [siin](#).
- Võimaldab tekstist otsida sõnu või fraase.
- [Video](#) lihtotsingu kasutamisest.

Keelekorpused

Keeleveeb

- Leht asub [siin](#).
- Lingid sõnastikele, korpustele ja tarkvarale.

Keelekorpused

Eesti Keeleressursside Keskus

- Leht asub [siin](#).
- Viited nii teksti- kui ka kõnekorpusetele.
- Muuhulgas hulgaliselt linke sõnastikele ning tööriistadele.

2. Sõnaraamatud

Eesti keele sõnaraamatud
Kakskeelsed sõnaraamatud
Terminisõnastikud

Eesti keele sõnaraamatud

ÕS 2018

- [Veebiversioon](#)
- Keskendub sõnade õigekirjale

jānes <9: -e>. Küll sa oled jānes (*argpüks, pelgur!*)! Poisil oli jānes püksis jānes+püks. Sõidab jānest, jānesena *ARGSI, ULEK (piletita)*. Meri on valgetel *laineharjedega*. Mets+jānes, kodu+jānes (*kodu*)küülik. zool.: hall+jānes,

Seletav sõnaraamat

- [Veebiversioon](#)
- Esitab sõna erinevaid tähendusi

jānes <-e 4> *es* **D**

1. pikkade kõrvade ja tagajäsemetega ning lühikese sabaga Jānese jäljed. Jānes jookseb, hüppab. Koer ajab jānest. Jāni kui jānes. Ega töö jānes ole, et ta eest ära jookseb. || küülik.

Sünonümisõnastik

- [Veebiversioon](#)
- Esitab sünonüüme

jānes, kõõrdsilm, haavikuemand, kikk-kõrv, nudisaba **MURD**, kõõpjalg, kootjalg **MURD** • *isajānes*: jānesetäkk

- Alternatiiv: [Tesaarus](#)

Eesti keele sõnaraamatud

e-keelenõu

- Veebiversioon asub [siin](#).
- Otsib erinevatest sõnastikest, keelenõuvakast ja eesti keele käsiraamatust.

The screenshot displays the search results for the word "jänes" on the Eesti Keele Instituut e-keelenõu website. The interface includes a search bar at the top with the word "jänes" entered. Below the search bar, there are several sections:

- Õs**: A section titled "Eesti Riigikeeluse sõnaraamat 05 2018 (4)" containing definitions and examples for "jänes".
- Seletused**: A section titled "Eesti keele sõnaraamat 2009 (2)" containing a numbered list of words related to "jänes".
- Soovitused**: A section titled "Ametliku soovitusõnastik (1)" containing a list of related words.
- Käsiraamat**: A section titled "Eesti keele käsiraamat (6)" containing a list of related words.

Kuvatõmmis e-keelenõu otsingust

Eesti keele sõnaraamatud

Sõnaveeb

- Veebiversioon asub [siin](#).
- Koondab erinevaid sõnastikke
- Muuhulgas näitab sõnavorme ja veebilauseid antud sõnaga.

The screenshot shows the Sõnaveeb website interface. At the top, there is a search bar with the word 'jänes' entered. Below the search bar, there are navigation tabs for 'Kõik keeled', 'Sõnakogud', and 'Kõik sõnakogud'. The main content area displays the entry for 'jänes', which includes a definition: 'Eesti elutsevad jänese perekonnast halljänes ja valgejänes. Jänesed on talvel öunapuid söömase käänud.' There is also a small image of a brown rabbit. To the right of the main entry, there are several sections: 'Sõnavormid' (word forms), 'Sõna soosed' (word variants), 'Ühendid' (compounds), and 'Veel sarnaseid sõnu' (other similar words). The page number '13' is visible at the bottom left of the entry.

Kuvatõmmis Sõnaveebi otsingust

Terminisõnastikud

- Vallaste [e-teatmik](#)
- IT terministandardi [sõnastik](#)
- Arvutikasutaja [sõnastik](#)
- [Arvutisõnastik](#)
- Andmekaitse ja infoturbe [sõnastik](#)
- [Raamatukogusõnastik](#)
- EKI [terminibaas](#) ja [Esterm](#)

Kakskeelsed sõnaraamatud

eesti-inglise

- [Inglise-eesti masintõlkesõnastik](#)
- [Eesti-inglise-eesti sõnaraamat](#)

eesti-vene

- [Eesti-vene sõnaraamat](#)
- [Vene-eesti sõnaraamat](#)
- [Sõnaveeb](#)

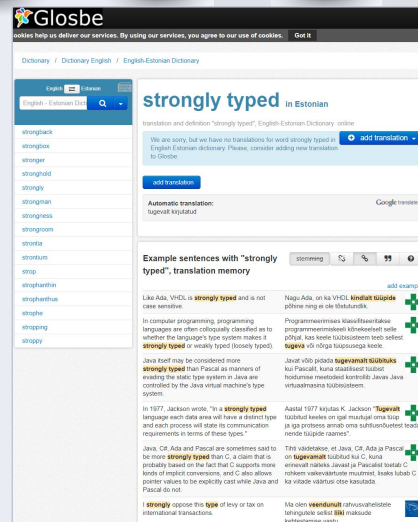
eesti-soome

- [Eesti-soome sõnaraamat](#)
- [Soome-eesti sõnaraamat](#)

Mitmekeelsed sõnaraamatud

Glosbe

- ❑ Asub siin.
- ❑ Tõlge paljudest maailma keeltest.
- ❑ Automaatselt leitud näitelauseid ei ole alati sobilikud.

Kuvatõmmis otsingutulemustest Glosbe lehel

3. Automaattõlge

Automaattõlge

❑ [Google Translate](#)

❑ [Tilde](#)

❑ [Neurotõlge](#)

The screenshot shows the Tartu Neurotõlge web application. The header includes the logo 'TARTU NEUROTÕLGE' and navigation links for 'Information', 'Collaboration', 'API', 'EN', and 'ET'. There is also an 'All demos' button. Below the header, there are tabs for 'Output' and 'Estonian', and a 'poite' button. The main content area is split into two columns. The left column contains the English text of the story: 'Once upon a time there was a dear little girl who was loved by every one who looked at her, but most of all by her grandmother, and there was nothing that she would not have given to the child. Once she gave her a little cap of red velvet, which suited her so well that she would never wear anything else; so she was always called 'Little Red-Cap.''. The right column contains the Estonian translation: 'Kunagi oli üks armas väike tüdruk, keda armastas igaüks, kes teda vaatas, kuid eelkõige tema vanaema, ning ei olnud midagi, mida ta lapsele ei andnud. Kui ta andis talle väikese punase võre, mis sobis talle nii hästi, et ta ei kannaks kunagi midagi muud, siis teda kutsuti alati 'Väikeseks punaseks võreks'.'. Below the translations is a 'Compare translations' section with a close button 'X'. It lists two translations: 'Tilde' and 'Google'. The 'Tilde' translation is: 'Ükskord oli üks armas väike tüdruk, keda armastasid kõik, kes teda vaatasid, aga kõige rohkem vanaema, ja polnud midagi, mida ta poleks lapsele andnud. Kord andis ta talle väikese punase sametist mütsi, mis sobis talle nii hästi, et ta ei kannaks kunagi midagi muud, nii et teda kutsuti alati „Väikeseks Punakapiks“.'. The 'Google' translation is: 'Kunagi oli üks kallis väike tüdruk, keda armastasid kõik, kes teda vaatasid, aga eelkõige vanaema, ja polnud midagi, mida ta poleks lapsele andnud. Kord kinkis ta talle väikese punase sametist mütsi, mis sobis talle nii hästi, et ta ei kannaks kunagi midagi muud; nii et teda kutsuti alati "väikeseks punamütsiks".'. At the bottom of the screenshot, there is a caption: 'Kuvatõmmis Neurotõlge tulemustest'.

Analüüsitud tekst:

<https://fairytalez.com/little-red-cap-little-red-riding-hood-grimms-version/>

Vanemat eestikeelset tõlget võid lugeda nt [siit](#). NB! See on tõlgitud saksa keelest.

Artikkel Tilde tõlke edust konverentsil WMT2018

<https://novaator.err.ee/874855/selgusid-parimad-eesti-inglise-eesti-tolkemootorid>

3. Muud keeleressursid

Muud keeleressursid

Kõnetuvastus

- Veebipõhine [kõnetuvastus](#)
 - Transkribeerib üles laetud helifaili ning saadab selle meilile.
- Olemas ka reaalajas dikteerimine [siin](#).

```
        json
        {
          "confidence": 1.0,
          "end": 9.84,
          "word": "meie",
          "punctuation": "",
          "start": 9.48,
          "word_with_punctuation": "meie"
        },
        {
          "confidence": 1.0,
          "end": 10.86,
          "word": "projekt",
          "punctuation": "",
          "start": 10.29,
          "word_with_punctuation": "projekt"
        },
      ],
    }

srt
6
00:00:21,240 --> 00:00:25,740
Ja selleks, et saaks võimalikult

trs
</Turn>
<Turn speaker="spk1" startTime="498.370" endTime="509.020">
<Sync time="498.370"/>

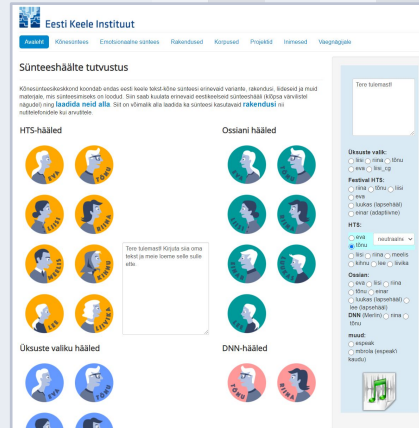
ctm
video_(1) 1 17.310 1.440 digiõppevahendite 1.00
video_(1) 1 18.750 0.720 kasutamist 1.00
```

Kuvatõmmised transkriptsioonidest erinevates vormingutes

Muud keeleressursid

Kõnesüntees

- Eesti keele süntees
- Raamatute helindamine
- Võru keele süntees
- Neurokõne

Kuvatõmmis eesti keele kõnesünteesi lehelt

Näited erinevatest emotsioonidest <https://www.eki.ee/heli/index.php/emotsionaalne>.
Sünteesitud kõne emotsioonide kohta loe lisa Kairi Tamuri doktoritööst
http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/57710/tamuri_kairi.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Muud keeleressursid

Emotsioonidetektor

- Asub [siin](#)
- Tuvastab sõnade, lõikude ja tervikteksti polaarsust.

Emotsioonidetektor v1.0

Võttesõnad on **positiivsed**, **negatiivsed** või **ekstreemsed**.
Lõigud on **positiivsed**, **negatiivsed**, **vastuolulised**, **neutraalsed** või **ekstreemsed**.
Lõigu paremas servas on statistiline hinnang.

Terviseameti peadirektori asetajaja tervisekaltse alal Mari-Anne Häma kinnitas tänasel pressikonverentsil, et õigeaegselt lisandusid reprodutseerimis- ja **testide** koroonatesti. Suur osa nakatunutest avastati Raplamaa hooldekodu laustestimisega kalgus, olejäänud juhtude osas veel **lõpet** infot terviseametile **ei ole**.

Terviseamet **ei** **aga** veel detailsemat infot ka hooldekodu kolde kohta.

Härma nentis pressikonverentsil, et viimasel ajal on näha asümptomaatiliste viirusekandjate osakaalu **koos** mistõttu on oluline tähelepanu pöörata ka kergele haigusümptomitele, nagu **neevall** ja kriipiv kurk. Ta lisas, et praegu saab koroonatesti teha vajadusel kiiresti.

Samuti teeb terviseametile **muut** võimalik varjatud levik. Häma ütles, et ka **positiivsete** testide osakaal õigeaegselt tehtud testide arvust on suurenenud. See **ei tähenda** et olukord oleks juba **hõlps**, aga on **õige** koroonaviiruse varjatud levikuks. Seejärel on Häma sõnul oluline jälgida isenda ja teste tervist, et koroonaviiruse levik endisele **kontrolli** all püsiks.

Hinnang: negatiivne

Kuvatõmmis emotsioonidetektori tulemustest

Analüüsitud katkend on pärit Delfi artiklist

<https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/video-ja-graafik-ooaevaga-lisandus-rekordilised-125-positiivset-koroonatesti-suur-osa-raplamaa-hooldekodust?id=91493812>

Muud keeleressursid

Automaatne sisukokkuvõtja

- Eesmärk võtta kokku uudised ja lühiartiklid
- Pildil näidatud demo enam ei tööta

Automaatse sisukokkuvõtja EstSum demo

Anna url: Vali kokkuvõtte protsent: 10

Kuvatõmmis eestikeelse sisukokkuvõtja lehelt

Artikkel sisukokkuvõtja tutvustusest:

<http://uuslepo.it.da.ut.ee/~kaili/papers/myrisesisukokku.pdf>

Võite proovida ka nt Texta sisukokkuvõtjat: <https://docs.texta.ee/index.html>

Lisaks üks näide ingliskeelsest sisukokkuvõtjast:

<http://textsummarization.net/text-summarizer>

Muud keeleressursid

Tekstihindaja

- [Demo](#)
- Analüüsib teksti taset erinevaid tunnuseid arvesse võttes
- Parandab teksti õigekirja

Teksti tasemehinnang

Suvel mille meelid põhata. Ne võtän ägä võtlan. Sa oadit suavit. Jän togi pava laita. Ne jän päitj rosmat ja magat kava. Käi et liige kava ne rosmat rosmat. Võta päitset ja via jirok. Kõle meelid ja sae jirok äärit. Liinat ja jän teras ja jän rüüt. Savi mille meelid rüütide kava, eriti lapinai, ägä jünit kol vail et oia vail liige palja väändaga.

Tekst vastab tasemele:

A2

Tõenäosus: 100%

Teiste tasemete tõenäosus:

- B1: 0%
- B2: 0%
- C1: 0%

Loe lisemat ^

Teksti üldine keerukus:
A2 (tõenäosus 85%)
Arvestas on sõnad lihtsai, sõnade ja lausete jänus.

Morfoloogiline ehk vormikasutus:
B1 (tõenäosus 65%)
Arvestas on sõnad sõnade ja räägimise osakaalud ning sõnade võrreldus.

Sõnavara:
A2 (tõenäosus 100%)
Arvestas on sõnad sõnade sõnade ja jänus (üksikute sõnade hulk, harvem sõnade sõnavara osakaal), sõnavara sisetuse (sõnad sõnade osakaal) ja sõnade sõnade sõnade.

Koostihinnang (A2) põhineb nii sõnavara, morfoloogilisel kui ka üldise keerukuse tunnustel.

[Hinda uuesti](#)

Kuvatõmmis tasemehindaja tulemustest

Kokkuvõte

Kokkuvõte

- Selleks, et leida eestikeelne termin või kontrollida sõna õigekirja, võid:
 - kasutada terminisõnastikke
 - kasutada inglise-eesti sõnastikku
 - tõlkida automaattõlke rakendustega
 - kontrollida sõna eesti keele sõnastikest
 - uurida sõna kasutust keelekorpustest